

2019-04-03

73 punkter för jämlikhet

Ett Sverige för alla, inte bara för de rikaste

Sverige ska återigen bli världens mest jämlika land. Årtionden av ständigt växande klyftor och där de välbeställda under lång tid har prioriterats, ska vändas till en ordning där jämlikheten växer. Vanligt folk ska stå i fokus för de politiska reformer som prioriteras.

Sverige behöver ha en ekonomi för alla, inte bara de rikaste. Det innebär en bättre och mer omfattande välfärd och minskade inkomstklyftor. För att nå dit behöver det gemensamma få vara en större del av ekonomin. De välbeställda behöver helt enkelt bidra mer. Det är bra för jämlikheten, för kvinnors livsvillkor och för klimatet.

En ekonomi för alla kräver också ökade offentliga investeringar – för att bygga bort bostadsbristen och för att klimatomställningen ska kunna genomföras. Om vanligt folk ska få det bättre behövs ett arbetsliv med stärkt trygghet, större inflytande, bättre arbetsvillkor och socialförsäkringar att lita på.

Här presenteras 73 punkter som är nödvändiga att genomföra för ett jämlikt Sverige och som Vänsterpartiet gärna skulle ha förhandlat med regeringen om. Det hade gett Sverige en helt annan politisk inriktning.

En ekonomi för alla

1. Ett nytt skattesystem införs. Vi ska gå från att ha det minst omfördelande skattesystemet bland Europas 15 kärnländer till att hamna i topp. En större skattereform genomförs där skatten höjs på kapital och sänks för låg- och medelinkomsttagare. Principerna om lika skatt på lika inkomst och att förorenaren betalar ska gälla.
2. Rut avskaffas och pengarna satsas istället på gemensam välfärd, i första hand på en bättre hemtjänst och fungerande städning av sjukhus och vårdcentraler.
3. Rot fasas ut. Pengarna ska istället användas till att rusta hyresbeståndet och till att bygga hyresrätter med rimliga hyror.
4. För att stärka jämlikheten och öka den finansiella stabiliteten införs en bankskatt. Kraven på bankernas bruttosoliditet och kapitaltäckningskrav höjs.
5. Skatteutjämningsystemet ändras så att utjämningen utökas för att stärka kommuner på landsbygden och förortskommuner.
6. En ny modell för räntesättning införs i syfte att komma tillrätta med att bankerna tjänar stora pengar på kundernas lån och för att stärka bankkundernas makt. Bankerna ska vara skyldiga att presentera för kunden den internbankränta som i Sverige kallas för STIBOR. Den ska sedan utgöra basen för den fortsatta förhandlingen mellan kunden och banken. Fördelen

med det här är att låntagaren vet exakt vad banken tar betalt och troligtvis minskar också räntekostnaden för låntagaren.

7. Elnätet ska återregleras och förstärkas för att åstadkomma lägre avgifter och ge minskade kostnader för industrin, villaägare och andra konsumenter.
8. A-kassan stärks genom höjda tak och golv. 80 procent av de försäkrade ska få 80 procent av sin tidigare lön om de förlorar jobbet.
9. Avsevärda steg ska tas för att skapa en sjukförsäkring det går att lita på. Den så kallade rehabiliteringskedjan ska avskaffas eftersom det inte har fungerat. Den ska ersättas av en ny modell för individuellt anpassad rehabilitering. Reglerna för sjukersättning ska bli humanare. Taket i sjukförsäkringen, inklusive sjukersättningen, ska höjas. Försäkringskassans siffrans mål om 9,0 sjukskrivningsdagar ska inte återinföras.
10. Pensionssystemet ska reformeras för att bli mer rättvist. Inbetalningarna till den allmänna inkomstpensionen ska höjas.

Fler jobb med schyssta villkor

11. Ett stort investeringsprogram för bostadsbyggande och infrastruktursatsningar ska sjösättas. Det ger många företag bättre förutsättningar och skapar fler jobb. I investeringsprogrammet ingår ett stort bostadsbyggande med energieffektiva hyresrätter till rimliga hyror samt omfattande satsningar på infrastruktur i form av fiber, vägunderhåll och utbyggd järnväg. Det ska gå att leva, bo, arbeta och driva företag i hela landet.
12. Anställningsformen allmän visstid - tidsbegränsade anställningar som arbetsgivaren inte behöver motivera - tas bort. Osäkra anställningar skapar otrygghet och stress för många. Ofta drabbas kvinnor inom branscher som handel, service, hotell och restaurang.
13. Lagstadga om rätt till heltid. Deltidsarbete innebär lägre inkomst, sämre löneutveckling och lägre ersättning från socialförsäkringarna, arbetslöshetsförsäkringen och pensionssystemet. Heltidsarbete ska vara en rättighet, deltid en möjlighet – inte ett tvång.
14. Arbetsgivarnas möjlighet att sänka tjänstgöringsgraden (så kallad hyvling) utan att gå igenom Las-förhandlingar, ska stängas genom lagändring.
15. Företag med upp till 10 anställda ska helt slippa betala 14 dagars sjuklön. Trygghet för den enskilde företagaren och dess anställda är viktigt för att skapa goda förutsättningar för små och medelstora företag. Det är viktigt att hitta lösningar där egna företagare har motsvarande försäkringar som anställda.

16. Övergången till sex timmars arbetsdag påbörjas. Som ett första steg genomförs en nationell satsning som innebär att staten avsätter medel för att införa sex timmars arbetsdag med bibehållen lön på ett arbetsställe i varje kommun och landsting i Sverige. Satsningen kan ske inom till exempel barnomsorgen, sjukvården, äldreomsorgen och socialtjänsten och ska vara frivillig för kommuner och landsting. Ett första steg för en lagstadgad arbetstidsförkortning tas under mandatperioden.
17. Strejkrätten är en av grundvalarna för ett fritt och välorganiserat arbetsliv och ska värnas. Det är en grundlagsskyddad, demokratisk rättighet och helt nödvändig för att arbetstagarna ska kunna försvara uppnådda rättigheter och på sikt förbättra dem. Arbetstagarnas position på arbetsmarknaden ska stärkas, inte angripas.
18. Nuvarande reseavdrag görs om till ett avståndsbaserat reseavdrag som inkluderar och gynnar resande med kollektivtrafik och cykel, och samtidigt inte missgynnar dem som bor i glesbygd.
19. Skattereduktion för fackföreningsavgift återinförs och avdragsrätt för a-kasseavgiften införs. Alla ska ha råd att vara med i fack och a-kassa. En stark fackföreningsrörelse med hög organisationsgrad och en a-kassa med hög täckningsgrad är avgörande för att uppnå rimliga löner, schyssta arbetsvillkor och trygghet vid arbetslöshet – grundläggande för ökad jämlikhet och minskade klyftor i samhället.
20. Tillgången till barnomsorg på obekväm arbetstid ska vara obligatorisk i alla kommuner. Syftet är att underlätta för människor att kunna ta jobb, behålla dem och för företag och kommuner att få arbetskraft.
21. Arbetsförmedlingen ska reformeras med utgångspunkten att handläggarna ska ägna mer tid till att arbeta med arbetssökande och arbetsgivare, och avlastas från byråkrati och kontrollfunktioner. En utbildningsatsning görs för specialkompetens på funktionshinderfrågor inom myndigheten.

En välfärd att lita på

22. Vinstjakten i välfärden ska få ett slut. Vinstbegränsningar ska införas så att vi kan säkerställa att skattemedel går till det de är avsedda för. Detta ska gälla inom skola inklusive förskola, äldreomsorg, sjukvård och HVB-hem.
23. De generella statsbidragen till kommunsektorn förstärks kraftigt. Vård, skola och omsorg tillförs tiotals miljarder de närmaste åren.
24. En kommission tillsätts för att komma till rätta med det kraftigt ökade antalet sjukskrivna med utmattningssymtom, främst bland kvinnor med höga sjukskrivningstal i välfärdsverksamheter som vård, skola och omsorg. Uppdraget är att göra en stor kartläggning av välfärdsverksamheterna i syfte att kartlägga vad dagens brister får för konsekvenser och lägga fram åtgärdsförslag.

25. Det så kallade fria skolvalet ska avskaffas i sin nuvarande form och ersättas av en form av närhetsprincip som motverkar segregation. Den jämlika och sammanhållna skolan ska återupprättas. Staten ska ta tillbaka huvudansvaret för skolorna.
26. Satsning på förskolan genomförs för att möjliggöra att man minskar storleken på barngrupperna, anställer fler och skapar en bättre arbetsmiljö. De som jobbar i förskolan i dag och som inte har utbildning, till exempel som förskolelärare, ska få möjlighet att jobba deltid och kunna studera deltid med lön. Det ska finnas tillräckliga resurser för särskilt stöd redan i förskolan och under de första åren i grundskolan.
27. Alla gymnasieskolans nationella program ska ge högskolebehörighet.
28. En arbetsmiljösatsning för att förbättra lärarnas arbetsvillkor genomförs. Arbetsbördan ska lätta genom fler kollegor och genom att administration liksom antalet nationella prov minskar. De senaste åren har många lärare lämnat yrket och det är prioriterat att få dem att vilja återvända.
29. Avgiftsfri simskola för landets 6-åringar återinförs. Alla barn ska få vattenvana och kunna lära sig simma i god tid.
30. Ett statligt stöd till avgiftsfria lovaktiviteter ska finnas året om för att utjämna ojämlika livsvillkor för barn och unga.
31. Avgiftsfri kulturskola införs i hela landet. Alla barn, oavsett familjens ekonomiska förutsättningar, ska ges möjlighet att ta del av kulturskolans verksamhet.
32. Satsning på avgiftsfri idrottsskola för alla barn och unga genomförs. Idrottsskolan kommer att vara ett samarrangemang mellan olika ideella föreningar och pågå under minst en termin. Barn mellan 6-12 år får möjlighet att prova på olika sporter utan press att specialisera sig för tidigt.
33. Ett semestertillägg i studiemedlen införs som innebär att för varje tio veckors studiemedel som söks och beviljas på vårterminen betalas det ut en veckas studiebidrag i juni. Det ska vara möjligt att gå runt ekonomiskt oavsett hur mycket pengar studerande eller deras föräldrar har på banken.
34. Rätten att läsa svenska från första dagen ska gälla så att asylsökande ska få läsa svenska från det att de lämnat in sin ansökan om asyl i Sverige. SFI-utbildningen reformeras och kompetensutveckling för SFI-lärare ska stärkas.
35. En storsatsning för att utveckla sjukvården genomförs. Satsningen riktas på att förbättra arbetsmiljön samt möjliggöra kompetensutveckling inom sjukvården. Tillgängligheten inom primärvården utökas och en satsning görs på mer personal med psykologkompetens på vårdcentralerna. Dessutom förstärks satsningen på digitalisering i regionerna.

36. Förlossningsvården ska tillföras ytterligare resurser under mandatperioden. Det ska kunna gå att lita på att förlossningsvården har resurser att ta emot på ett tryggt och säkert sätt.
37. Ett högkostnadsskydd inom tandvården införs. Alla ska ha råd att ha fungerande tänder, inte bara de som kan betala dyra behandlingar. Tanderna är en del av kroppen och bör på sikt ingå i sjukvården. Idag har tandhälsan blivit en klassmarkör.
38. En storsatsning på äldreomsorgen genomförs utöver det riktade stöd till äldreomsorg som infördes förra mandatperioden. Detta för att förbättra kvalitén genom bland annat fler anställda, högre löner, förstärkta möjligheter till fortbildning, rätt till heltid och tryggare anställningar.
39. Avgiften för trygghetslarm avskaffas för att möjliggöra stärkt trygghet för många äldre.
40. Pengar avsätts för att landets kommuner, med ny teknik och i samarbete med arkitekter, ska utveckla framtidens äldreboenden med inbjudande, stimulerande, flexibla, tillgängliga, inbjudande och gröna miljöer för äldre.
41. Staten görs till huvudman för den personlig assistansen och lagstiftningen förtydligas så att behoven för assistans ska vara avgörande, inte hjälpens karaktär. Den som lever sitt liv med en normbrytande funktionalitet ska ha samma möjlighet till ett gott liv som alla andra och bedömningar måste göras utifrån människors faktiska behov. Rätten för alla att få sina mänskliga rättigheter tillgodosedda ska stå i fokus.
42. FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska inorporeras och transformeras till svensk lagstiftning.

Hela landet ska växa

43. Rättvisemiljarderna utökas och satsningen på socioekonomiskt utsatta områden möjliggörs för att bekämpa arbetslöshet, rusta bostäder och säkerställa offentlig service i de förorter, bruksorter och glesbygdskommuner som på många sätt har lämnats efter när andra har dragit ifrån.
44. Satsningar på kollektivtrafik och vägunderhåll på landsbygden ska genomföras för att öka möjligheterna för människor att resa, eftersom det bidrar både till att stärka landsbygden och till att minska utsläppen.
45. Mineralavgiften höjs och pengarna avsätts i en gruvfond där huvuddelen av pengarna återförs till gruvregionerna för att bland annat finansiera utbildning, bostadsbyggande och samhällsservice. Det är rimligt att gruvbolagen bidrar till de samhällen de verkar i.

46. Telias kopparnät ska vara kvar tills lösningar finns på plats för boende i glesbygd. Tillgång till nödvändiga kommunikationsmöjligheter ska värnas i hela landet.
47. Avskrivning av studiemedel för bristyrken i glesbygd ska införas för att underlätta för människor att leva, arbeta och bo i glesbygdskommuner och samtidigt få tillgång till vårdpersonal, poliser och lärare i glesbygd.
48. En pilotsatsning på servicebussar genomförs i områden där samhällsservicen monterats ned. Genom bussen ska det till exempel vara möjligt att få varor beställda från exempelvis apoteket, Systembolaget eller lanthandeln och att få hjälp och service med digitala tjänster till andra myndigheter. Personal från exempelvis Försäkringskassan, Skatteverket och Arbetsförmedlingen kan turas om att åka med. Till boende i skärgården ska båtar leverera det som behövs och i storstädernas förorter kan det inrättas fasta lokaler.
49. Tillgången till kontanthantering ska säkras genom att bankerna åläggs att hålla kontanter. Alla kan eller vill inte sköta alla betalningar elektroniskt. Och på landsbygden är det ofta långt till närmaste bankomat eller bankkontor som tillhandahåller kontanter.

Program för klimaträttvisa

50. En plan för ett fossilfritt Sverige tas fram. Nollutsläpp ska nås till år 2040. Bostäder måste renoveras, transporter ställas om, ny järnväg byggas och fler investeringar i förnybar energiproduktion måste göras. Utsläppen från livsmedelskonsumtionen ska minskas genom minskad köttkonsumtion och ökade satsningar på hållbar växtbaserad mat. Miljöskadliga subventioner ska fasas ut och pengarna ska istället investeras i det som ställer om. En grön statlig investeringsbank med minst 100 miljarder kronor i kapital inrättas för att underlätta omställningen till ett fossilfritt Sverige. Ur den ska stora och små företag kunna låna pengar för gröna investeringar till låg ränta. AP-fonderna ska sluta att investera i fossil verksamhet.
51. Ett klimatbistånd läggs till utöver enprocentsmålet för att höja ambitionerna.
52. Nybilsförsäljningen av bensin- och dieslbilar förbjuds efter 2025 som en del av övergången till ett fossilfritt Sverige. Ett konverteringsstöd införs för att stimulera gas- och eldrift i begagnade bilar.
53. Flygskatten görs progressiv så att den blir högre ju mer man flyger. Höginkomsttagare som flyger mycket måste ta ett ökat klimatansvar.
54. Byggandet av höghastighetsbanor påbörjas. Det möjliggör klimatsmart resande med tåg istället för flyg och bil samt frigör utrymme för ökade godstransporter på järnväg. Därutöver ger denna satsning en rad positiva regionala effekter för arbetsmarknaden. En snabb utbyggnad ska inte ske på bekostnad av att andra nödvändiga järnvägsinvesteringar i landet uteblir. SJ:s

avkastningskrav ska sänkas. Då kan biljettpriset bli lägre och fler har möjligheten att pendla med tåg.

55. Omställningen till ett mer hållbart jordbruk behöver snabbas på för att möta dagens klimatutmaningar. Sveriges självförsörjningsgrad på livsmedel ska stärkas med ökade satsningar på ett hållbart och klimatanpassat jordbruk. Det kräver ökande miljöersättningar och förbättrade investeringsstöd och styrmedel för att klimatanpassa jordbruket och bryta fossilberoendet i näringen.
56. Reformen om avgiftsfri kollektivtrafik för skolungdomar på sommarloven från årskurs sex till och med andra ring i gymnasiet återinförs. Syftet är att stärka barn och ungdomars möjlighet till en ökad vardagsfrihet i familjer som har svårt att få pengarna att räcka till.
57. Försök med avgiftsfri kollektivtrafik i en storstadsregion och en landsbygdsregion införs i syfte att få fler att ställa bilen och åka kollektivt och därmed minska utsläppen. Försöken ska genomföras i samverkan med forskning.

En bostadspolitik för vanligt folk

58. En aktiv bostadspolitik ska föras för att bryta social segregering genom att blanda olika typer av bostäder. För att få fart på bostadsbyggande och för att bygga hyresrätter med rimliga hyror utökas det investeringsstöd som infördes förra mandatperioden, statliga toplån för byggande av hyresrätter införs och ett statligt byggbolag startas.
59. En ny hyresmodell – vänsterhyror – införs för att sänka månadskostnaden för nyproducerade hyresrätter. Idag har mer än vartannat hushåll inte möjlighet att flytta in i en nybyggd hyresrätt. Vänsterhyrorna baseras på låneräntan istället för den kalkylränta som man normalt sätter hyrorna utifrån. Tanken är att den lägre hyran gäller under tio år för att sedan omförhandlas.
60. Höjda tak i bostadstillägget och höjda inkomstgränser i bostadsbidraget genomförs.

Mänskliga rättigheter, fred och solidaritet

61. Den tillfälliga lagen som splittrar familjer, ger tillfälliga uppehållstillstånd och försvårar etablering och inkludering rivs upp. För att rätten till familjeåterförening ska vara en verklig rättighet utökas utlandsmyndigheternas möjligheter att handlägga ansökningar. En amnesti genomförs för de ensamkommande som fått vänta på asylbeslut i över ett år. Resurser avsätts för att kommunerna ska kunna leva upp till sina skyldigheter avseende de ensamkommandes utsatta situation, inklusive boende.

62. EU:s migrationspolitik ska bli human och välkomnade. Genom att samla en koalition av villiga stater ska Sverige driva på för lagliga och säkra vägar för flyktingar och migranter.
63. Avräkningarna från biståndet för flyktingmottagande minskas.
64. Sverige ska lämna värdlandsavtalet med NATO och tydligt deklarerat att NATO-medlemskap inte är aktuellt. Sverige ska också underteckna FN:s konvention om förbud mot kärnvapen.
65. Vapenexporten till diktaturer, länder som kränker mänskliga rättigheter och är i krig stoppas. Lagen om vapenexport skärps och ett absolut förbud för vapenexport till diktaturer, länder som kränker mänskliga rättigheter och är i krig införs. Tills ny lagstiftning är på plats ska krafttag tas, inom nuvarande lagstiftning, för att stoppa vapenexporten till diktaturer, länder som kränker mänskliga rättigheter och är i krig. Sverige ska även driva på för liknande regelverk inom EU.
66. En ambassadör för FN-resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet tillsätts för att uppvärdera kvinnors säkerhet och lika deltagande.
67. En möjlig civil tjänstgöring för bland annat brandbekämpning och katastrofberedskap införs som en del av värnplikten. Civilförsvaret ska stärkas för att bättre möta framtidens utmaningar. Det behövs för att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera naturkatastrofer och andra svåra påfrestningar på samhället. Civilförsvaret bör även ha en viktig roll i det fredsfrämjande och fredsstärkande arbetet.

En rättspolitik för trygghet

68. Avhoppbarverksamheten för de som vill lämna ett kriminellt liv förstärks. Den dag en person beslutar sig för att avsluta sin kriminella livsstil ska det inte finnas någon kö till avhoppbarverksamheten. Rekryteringen till organiserad brottslighet ska brytas.
69. Satsningar på frivården görs på det återfallsförebyggande arbetet och för att förbättra inslussen i samhället för människor som dömts för brott. Fängelsestraff under ett år ersätts med frivård och intensivövervakning med elektronisk kontroll, vilket avlastar fullsatta anstalter.
70. Satsningen på fler polisanställda fortsätter. Arbetsmiljön för poliser förbättras. Polisutbildningen ska bli en högskoleutbildning med yrkesexamen. Ett institut för polisvetenskaplig forskning inrättas. Utbildningsatsning görs för att öka kompetensen om mäns våld mot kvinnor hos poliser, jurister, sacionomer och andra yrkesgrupper som möter våldsutsatta kvinnor.

71. Satsning görs på kvinnojourernas verksamhet, genom utökat statligt stöd till både lokala och nationella jourer. Satsningen möjliggör att kvinnojourerna ska kunna driva en långsiktig verksamhet.
72. Stöd till brottsoffer genom tydligare rättigheter till målsägandebiträde, särskilt för att stötta kvinnor som blivit utsatta för mäns våld. Vi vill även ändra lagen om kvinnofridskränkning för att kunna bekämpa hedersbrott mer effektivt.
73. Krafttag tas mot skatteflykt och skattebrott. En kriminalisering av skatteflykt och medhjälp till skatteflykt föreslås.

